Súd:	Okresný súd Košice I
Spisová značka:	39C/15/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu:	7112232713
Dátum vydania rozhodnutia:	10. 06. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Patrícia Miskolczyová
ECLI:	ECLI:SK:OSKE1:2014:7112232713.5

Rozhodnutie

Okresný súd Košice I samosudkyňou JUDr. Patríciou Miskolczyovou v právnej veci žalobcov: X) L. L., B.. XX.X.XXXX, X. W. XX, W.N., X) L. L., B.. XX.XX.XXXX, X. Z. X, W., X) U. W., B.. XX.XX.XXXX, X. L. X, W., všetci zastúpení Mgr. Ľudovítom Paulovičom, advokátom so sídlom M. Rázusa 19, Lučenec, proti žalovanému: L. Y., B.. XX.X.XXXX, X. W. X, W., zastúpený advokátskou kanceláriou Nižník, s. r. o. so sídlom Kováčska 21, Košice, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného: Generali Slovensko poisťovňa, a. s. so sídlom Lamačská cesta 3/A, Bratislava, IČO: 35709332, zastúpeného advokátskou kanceláriou JUDr. Martin Timcsák, advokátom, s. r. o. so sídlom Zámocké schody 2/A, Bratislava, IČO: 44430043, o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch takto

r o z h o d o l :

Žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi v 1. rade 10.000 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
Žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi v 2. rade 5.500 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
Žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni v 3. rade 5.500 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
Súd vo zvyšnej časti žalobu z a m i e t a.
Žalovaný j e p o v i n n ý nahradiť žalobcom na účet ich právneho zástupcu trovy konania - každému vo výške vo výške po 518,14 eur - pozostávajúce z trov právneho zastúpenia, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobcovia sa návrhom doručeným súdu dňa 14.12.2012 domáhali, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu vo výške 15.000 eur, žalobcovi v 2. rade sumu vo výške 10.000 eur a žalobkyni v 3. rade sumu vo výške 10.000 eur. Taktiež žiadali priznať náhradu trov konania.
Žalobu odôvodnili tým, že rozsudkom Okresného súdu Košice II sp.zn. 8T/17/2011 zo dňa 10.5.2012 bol žalovaný uznaný vinným, že dňa 4.10.2010 asi o 06:05 hod v Košiciach na ul. Moldavská v smere ku kruhovému objazdu viedol motorové vozidlo značky Š. K. U. Q..Č.. W. XXX Q. rýchlosťou od 83 až 87 km/hod, kde je rýchlosť obmedzená na 50 km/hod., pričom na riadne vyznačenom priechode pre chodcov zrazil chodkyňu P. L., ktorá prechádzala cez uvedený priechod z pohľadu vodiča z pravej strany na ľavú, pričom pri nehode utrpela mnohopočetné ťažké zranenia, ktorým dňa 28.10.2010 v KUCH UN L. Pasteura Košice podľahla. Smrťou P. L., B.. XX.XX.XXXX prišiel žalobca v prvom rade o svoju manželku a žalobcovia v druhom a treťom rade o svoju matku. Jej smrť prišla neočakávane a absolútne nepredvídateľne vo veku 55 rokov. Tragická dopravná nehoda navždy ukončila nielen život nebohej, ale zároveň navždy zmenila dovtedajší život pozostalých žalobcov. Náhla a neočakávaná smrť manželky žalobcu v prvom rade a matky žalobcov v druhom a treťom rade ich všetkých šokovala. So stratou najbližšej osoby sa žalobcovia ani s odstupom času nevedia zmieriť. Každá spomienka na matku vyvoláva v žalobcoch pocit beznádeje, neschopnosti niečo zmeniť a ochromí ich na dlhší čas. Pri spomienkach na nebohú sa nevedia na nič sústrediť. Po tragédii prežívajú všetci členovia rodiny opodstatnenú traumu, zúfalstvo, smútok, citovú ujmu, úzkosť z trvalej straty blízkej osoby a

nemožnosti ďalšieho spoločného života s blízkou osobou. Úmrtím manželky žalobcu v prvom rade a matky žalobcov v druhom a treťom rade došlo k závažnému zásahu do práva na ochranu ich súkromia v zmysle § 11 OZ, do emocionálnej sféry pozostalých. Ujma, ktorá im bola týmto zásahom spôsobená je nenapraviteľná, neodstrániteľná, trvalá a bude ich sprevádzať po celý zvyšok ich života. Neočakávaným, šokujúcim a náhlym úmrtím blízkej osoby nepochybne došlo k tak závažnému zásahu do práv na ochranu osobnosti pozostalých, spočívajúceho v obmedzení ich súkromného a rodinného života, že žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia podľa § 13 ods. 1 OZ nemôže byť na mieste. Keďže v § 13 ods. 2 OZ sú vymenované zásahy do osobnosti zakladajúce právo na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch len demonštratívne a teda môže ním byť aj iný ako tam uvedený zásah, máme za to, že konanie vodiča, ktorým zapríčinil smrteľnú dopravnú nehodu, na následky ktorej zomrela matka pozostalých bezpochyby je takýmto zásahom na priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch.
Žalovaný k žalobe uviedol, že skutočnosti tvrdené žalobou, týkajúce sa dopravnej nehody, nepopiera ako ani tvrdenie, že žalovaný bol právoplatne odsúdený a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní dvoch rokov, pričom súd výkon trestu podmienečne odložil a určil skúšobnú dobu v trvaní 3 rokov a trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkých druhov na dobu 4 rokov. Napriek vyššie uvedenému, žalovaný má za to, že v tomto konaní nie je pasívne legitimovaný a následne aby súd riešil ďalšie otázky ako nedovolenosť zásahu, jeho dôsledky, kauzálny nexus medzi zásahom a vzniknutou ujmou a primeranosť náhrady. Motorové vozidlo žalovaného zn. Š. K. Q.: W.-XXX Q. bolo riadne poistené pre prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v poisťovni Česká poisťovňa - Slovensko, a. s., na základe poistnej zmluvy pod č. 8961011150 s účinnosťou od 22.7.2008. Účelom poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktorý upravuje zákon 381/2001 Z.z. v platnom znení je: prioritne zabezpečiť uspokojenie nárokov poškodených, ktoré im vzniknú pri škodových udalostiach, spôsobených prevádzkou motorových vozidiel, pričom zákonodarca vychádzal z predpokladu, že bez takejto zákonnej úpravy by bežne dochádzalo k neuspokojovaniu nárokov poškodených, nakoľko majetkové a platobné možnosti zodpovedných subjektov (škodcov) by nestačili na uspokojenie ich nárokov; poskytnúť ochranu prevádzkovateľom motorových vozidiel pred rizikom, ktoré z tejto činnosti prevádzkovateľom motorových vozidiel hrozí. Podľa § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z.z. v platnom znení "Náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať." V zmysle uvedeného, má poškodený priamy nárok voči poisťovateľovi zodpovednej osoby, pretože ak medzi poškodeným a poisteným škodcom existuje zodpovednostný vzťah, potom je titulom pre plnenie poisťovateľa priamo poškodenému nárok na náhradu škody uplatnený poškodeným priamo voči poisťovateľovi zodpovedného subjektu. Okrem citovaného ustanovenia zákona, toto priame právo poškodeného proti poisťovni je dané a vyplýva aj z transpozície kodifikovaného znenia Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16.9.2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. Podľa zmluvy o pristúpení Slovenskej republiky k Európskej únii, ratifikovanej 1.5.2004 s odkazom na čl. 7 ods. 5 Ústavy SR, má táto prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Prednosť sekundárneho práva Európskej únie je upravená v čl. 7 ods. 2 druhá veta Ústavy SR a právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú v zmysle tohto ustanovenia prednosť pred vnútroštátnymi zákonmi. Nakoľko úniové právo sa na základe jeho bezprostrednej uplatniteľnosti, resp. bezprostrednej záväznosti (nevynímajúc uplatnenie eurokonformného výkladu vnútroštátnych noriem) priamo stáva súčasťou vnútroštátnych právnych systémov, pre prípad, že nastane rozpor s vnútroštátnou právnou normou, má právo Európskej únie podľa prípadovej praxe SDEU prednosť pred vnútroštátnym predpisom, ktorý je s ním v rozpore a ktorý by nemal byť ďalej aplikovaný. Povinnosť Slovenskej republiky dodržiavať a podľa zásady prednosti aplikovať právo Európskej únie je daná členstvom Slovenskej republiky v Európskej únii, z čoho jednoznačne vyplýva, že v prípade konfliktu právnej normy Slovenskej republiky a práva Európskej únie je orgán vykladajúci právo povinný použiť tzv. eurokonformný výklad, a v prípade nemožnosti tejto aplikácie normu odporujúcu úniovému právu nepoužiť. V právnej teórii a aj súdnej praxi sa pojmu "inej ako materiálnej škody" prisudzuje význam inej ujmy nemajetkovej povahy, ktorá vznikne zásahom do inej ako majetkovej sféry poškodeného, teda tento pojem sa prisudzuje aj ujmám morálnym, citovým a ďalším podobnej povahy, za ktoré prináleží poškodenému odškodnenie. Čl. 3 Smernice Rady č. 72/166/EHS a čl. 1 Tretej smernice Rady č. 90/232/EHS ukladá členským štátom prijať takú právnu úpravu, v zmysle ktorej by bolo poškodeným, ktorí utrpia ujmu následkom dopravnej nehody, zaručené poskytnutie plnenia a zároveň priame právo na podanie žaloby proti poisťovateľovi škodcu, pričom môže ísť o akúkoľvek ujmu, ktorá im bola v tejto súvislosti spôsobená. V zmysle Smerníc EÚ sú členské štáty povinné prijať všetky potrebné opatrenia, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel bola pokrytá poistením tak, aby bola zabezpečená náhrada každej ujmy, ktorá je spôsobená prevádzkou

motorových vozidiel. Pri použití eurokonformného výkladu pojmov "náhrady škody", "škoda na zdraví" v ustanoveniach zákona č. 381/2001 Z.z. v platnom znení, ako aj samotného účelu povinného zmluvného poistenia žalovaný považuje z hľadiska zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby, ktorý je následkom prevádzky motorových vozidiel - za povinnosť poisťovateľa odškodniť v rámci náhrady škody aj nemajetkovú ujmu spôsobenú pozostalým po obeti dopravnej nehody, za ktorú podľa § 13 ods. 2,3 OZ, možno priznať náhradu peňažnou formou, pretože túto treba považovať v širšom zmysle za škodu na zdraví podľa § 4 ods. 2 písm. a) zák. č. 381/2001 Z.z. Poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C-22/12 zo dňa 24.10.2013, ktorým rozhodol o prejudiciálnej otázke, ktorá mu bola Krajským súdom v Prešove a to tak, že čl. 3 ods. 1 prvej smernice, čl. 1 ods. 1 a 2 druhej smernice a čl. 1 prvý odsek tretej smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy, spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu, upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. K rovnakým záverom dospel Súdny dvor EÚ aj vo veci C-277/12 rozhodnutím zo dňa 24.10.2013. Vychádzajúc z uvedeného, žalobcami uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (13 ods. 2 OZ) spadá do rozsahu zmluvného poistenia za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel podľa zák. č. 381/2001 Z.z. v platnom znení a poistnej zmluvy 8961011150, s účinnosťou odo dňa 22.7.2008, pričom poškodený je oprávnený vymáhať tento nárok priamo od poisťovateľa škodcu a nie od žalovaného, ktorý teda nie je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti nahradiť žalobcom nemajetkovú ujmu v peniazoch podľa § 13 ods. 1, 2 OZ. Zároveň navrhol priznať náhradu trov súdneho konania.

Ďalej uviedol, že uplatnenú výšku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy pokladá za neprimeranú. Náhrada nemajetkovej ujmy má predovšetkým satisfakčný charakter, pričom poukázal aj na skutočnosť, že zadosťučinenie sa žalobcom dostalo aj tým, že žalovaný svoj skutok oľutoval, ospravedlnil sa a bol za skutok v trestnom konaní riadne potrestaný a poisťovňou (Generali Slovensko poisťovňa, a. s. je právnym nástupcom spoločnosti Česká poisťovňa - Slovensko, a. s.) boli nahradené náklady za poskytnutú zdravotnú starostlivosť vo výške 12.412,96 eur ako aj primerané náklady spojené s pohrebom a karom vo výške 1.798,41 eur. Uplatneným nárokom žalobcov dochádza ku neprimeranej kumulácii sankcií, ktoré by v prípade, ak by súd žalobe vyhovel, žalovaného postihli, pričom poukázal aj na nedostatočné majetkové pomery žalovaného, ktorý je v súčasnosti nezamestnaný a okrem bytu, ktorý je zaťažený hypotékou, nemá ani žiaden príjem a ani iný majetok. Ku samotnému skutku došlo nie úmyselným, ale nedbanlivostným konaním, pričom pri úvahách o výške trestu žalovanému vzal Okresný súd Košice I do úvahy, že vinu zo spáchania predmetného trestného činu nemožno pripisovať výlučne žalovanému, pretože aj poškodená pri prechádzaní vozovky podcenila situáciu a dianie v cestnej premávke a mohla sa po prekonaní polovice priechodu pre chodcov presvedčiť, či v ľavom pruhu nepremáva motorové vozidlo a v súhrne ustálil, že mieru zavinenia je potrebné rozložiť medzi oboch menovaných. Zároveň súd v trestnom konaní prihliadol na skutočnosť, že žalovaný nebol doposiaľ súdne trestaný, bol pozitívne hodnotený zamestnávateľom, pred spáchaním trestného činu viedol riadny život, svoj čin sám oznámil príslušným orgánom, teda privolal núdzovú pomoc a políciu, ku spáchaniu činu sa priznal, oľutoval ho, poškodenej strane sa ospravedlnil a zabezpečil, aby bola nahradená všetka škoda, ktorá poškodeným v súvislosti s dopravnou nehodou vznikla. Zároveň súd nezistil žiadne priťažujúce okolnosti. Žalovaný poukázal na skutočnosť, že v zmysle judikatúry náhrada škody má spočívať len v akomsi obveselení, to znamená vo finančnej náhrade, za ktorú si môžu pozostalí napríklad dopriať dovolenku, ale nemá slúžiť k ich obohateniu alebo k finančnej likvidácii osôb, ktoré nehodu spôsobili.

Vedľajší účastník k žalobe uviedol, že náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch nie je predmetom poistného krytia v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších právnych predpisov. Osobe, do ktorej osobnostných práv bolo zasiahnuté úmrtím blízkej osoby, priznáva právny poriadok Slovenskej republiky peňažnú satisfakciu ako formu odškodnenia za psychické útrapy, ktoré mu boli stratou blízkej osoby spôsobené, a to prostredníctvom inštitútu primeraného zadosťučinenia podľa ust. § 13 OZ. Primerané zadosťučinenie môže byť poskytnuté buď v morálnej forme alebo vo forme náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Tento nárok môže byť poškodenému priznaný len vtedy, ak ho uplatňuje voči povinnej osobe, teda voči osobe, ktorá svojím konaním do osobnostných práv poškodeného zasiahla. Povinnosť poskytnúť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch po splnení zákonom stanovených podmienok a predpokladov má výhradne osoba, ktorá do osobnostných práv žalobcov zasiahla. Zo žiadneho ustanovenia zákona o povinnom zmluvnom poistení nevyplýva povinnosť poisťovne nahradiť okrem škôd, ktoré vyplývajú z rozsahu poistenia v zmysle zákona o povinnom zmluvnom poistení aj náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za zásah do osobnostných práv poškodenej osoby. Primerané zadosťučinenie je inštitút výsostne osobnej povahy a

to nielen na strane poškodenej osoby, ale rovnako aj na strane narušiteľa osobnostných práv. Na iné fyzické alebo právnické osoby môžu práva alebo povinnosti z osobnostných práv prejsť iba v zákonom ustanovených prípadoch. Zo základného účelu poistného vzťahu ako aj z ustanovení zákona o povinnom zmluvnom poistení vyplýva, že poisťovňa je povinná uhradiť poškodenému škodu v zmysle tohto zákona, nie akúkoľvek ujmu vrátane ujmy nemajetkovej, ktorá bola spôsobená tým, že bolo zasiahnuté do osobnostných práv žalobcov. V zmysle zákona o povinnom zmluvnom poistení nemajetková ujma nie je teda predmetom poistného krytia. Tento záver potvrdzuje aj judikatúra Najvyššieho súdu SR. Pokiaľ ide o smernice Európskej únie, má za to, že ňou nemožno ukladať práva a povinnosti jednotlivcom, ani sa jej nemôže dovolávať jednotlivec voči jednotlivcovi. Náš zákon však doposiaľ nezahŕňa náhradu nemajetkovej ujmy do povinného zmluvného poistenia, preto takúto náhradu by bolo možné dosiahnuť len zmenou právnych predpisov Slovenskej republiky. Priamy účinok smernice je vylúčený, nakoľko by to bolo v rozpore s princípom právnej istoty.
Vedľajší účastník sa domnieva, že žalobcami uplatnená nemajetková ujma je neprimerane vysoká vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Z trestného rozsudku OS KE II zo dňa 10.5.2012 sp.zn. 8T/7/2011-174 vyplýva, že samotný konajúci súd rozdelil mieru zavinenia medzi žalovaného a poškodenú P. L.. Znalec z odboru cestnej dopravy N.. Z. X. konštatoval, že "vzhľadom na výšku poškodenej (160 cm) a skutočnosť, že stredná výška motorových vozidiel je cca 170 cm obžalovaný (idúci motorovým vozidlom v ľavom pruhu) poškodenú v čase, keď prechádzala popred vozidlo idúce v pravom pruhu vidieť nemohol, resp. mal v tomto prípade zakrytý výhľad. Poškodená, ktorá sa pohybovala po priechode pre chodcov, sa mohla po prekonaní polovice šírky vozovky, resp. priechodu pre chodcov presvedčiť, či v ľavom pruhu nepremáva iné motorové vozidlo. Ak by poškodená bola osobou vyššieho vzrastu a bolo by ju vidno, teda obžalovaný by nemal zakrytý výhľad v pravom pruhu jazdiacim vozidlom, mohol reagovať na jej prítomnosť skôr. V danom prípade auto idúce v pravom pruhu prechádzalo plynule, a teda nebolo signálom pre vodiča jazdiaceho v ľavom pruhu na zníženie rýchlosti pred priechodom pre chodcov." Okresný súd na základe týchto skutočností vyvodil, že vinu zo spáchania predmetného trestného činu nemožno pripisovať výlučne obžalovanému (žalovanému), pretože poškodená P. L. pri prechádzaní vozovky podcenila situáciu a dianie v cestnej premávke. Súd bol toho názoru, že poškodená nemohla mať v danom okamihu - pri prechádzaní cez priechod pre chodcov - úplný prehľad o dianí v cestnej premávke a mohla sa po prekonaní polovice priechodu pre chodcov presvedčiť, či v ľavom pruhu nepremáva motorové vozidlo. Obžalovaný (žalovaný) vzhľadom na nízku telesnú výšku poškodenej, nemohol poškodenú v danom okamihu zbadať, nakoľko mal výhľad zakrytý motorovým vozidlom idúcim v pravom pruhu. Napriek skutočnosti, že zodpovednosť za zásah v zmysle ust. § 11 a nasl. OZ je objektívneho charakteru, pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy súd prihliada aj na okolnosti na strane škodcu. Vedľajší účastník pritom poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 27.10.2010 sp.zn. 1Cdo 77/2009, podľa ktorého: "Správanie samej dotknutej osoby pri neoprávnenom zásahu sa stáva právne významným až pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy a podľa okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo (§13 ods. 3 OZ). Týmito okolnosťami sú nielen okolnosti na strane samotného škodcu (v preskúmavanom prípade žalovaného), ale súčasne sú to aj okolnosti na strane dotknutej osoby (v preskúmavanom prípade nebohého syna a brata žalobcov)." Ďalej súd konštatoval, že "spoluzavinenie samotnej dotknutej osoby, ktoré bolo taktiež z dokazovania vykonaného prvostupňovým súdom preukázané v preskúmavanom prípade, má význam pri určovaní výšky náhrady. Do pozornosti súdu dal vedľajší účastník aj rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 28.4.1998, sp.zn. 1Cdo98/97, v zmysle ktorého samotná závažnosť ujmy vzniknutej v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti nie je jediným a výlučným kritériom pre určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pri určení tejto výšky súd musí prihliadnuť aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Tieto okolnosti môžu byť významné tak u osoby postihnutej, ako aj u osoby, ktorá neoprávnený zásah spôsobila. Súd by teda pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy v peniazoch mal prihliadnuť na trestným súdom konštatované spoluzavinenie poškodenej osoby. Žalobcovia sú povinní preukázať mimoriadny zásah do ich osobnostných práv a mimoriadne zvýšené nepriaznivé následky smrti poškodenej na ich zdravotný stav, spoločenské alebo pracovné postavenie a pod. Vedľajší účastník upozornil i na vek a postavenie žalovaného, pričom sa jedná o pomerne mladého človeka, ktorý mal v čase nehody 25 rokov. Prisúdenie nemajetkovej ujmy v požadovanej výške spolu vo výške 35.000 eur by bolo príliš vysoké a fakticky by bol znemožnený resp. mimoriadne sťažený ďalší život žalovaného.
K námietke nedostatku pasívnej legitimácie žalobcovia prostredníctvom svojho právneho zástupcu v konaní uviedli, že podľa ust. § 15 ods. 1 zákona o povinnom zmluvnom poistení poškodený je oprávnený si uplatniť škodu voči poisťovni, avšak nie je povinný. Je na ňom, voči komu si uplatní svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch a je už potom otázkou žalovaného, akým spôsobom sa

vyporiada s poisťovňou. Žalobcovia nenamietali, že náhrada nemajetkovej ujmy je krytá z povinného zmluvného poistenia. Podľa žalobcov z trestného rozsudku nevyplýva spoluzavinenie nebohej. Tá išla po prechode pre chodcov, mala zakrytý výhľad, pričom žalovaný išiel 87km/hod., kým povolená rýchlosť na danom mieste bola 50km/hod. Zásah do osobnostných práv žalobcov bol mimoriadne závažný, nakoľko išlo o mimoriadne súdržnú harmonickú rodinu.
Súd v konaní vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, svedkov a oboznámením sa s obsahom listinných dôkazov a zistil nasledovný skutkový stav veci:
Rozsudkom Okresného súdu Košice II sp.zn. 8T/17/2011 zo dňa 10.5.2012 bol žalovaný uznaný vinným, že dňa 4.10.2010 asi o 06:05 hod v Košiciach na ul. Moldavská v smere ku kruhovému objazdu viedol motorové vozidlo značky Š. K. U. Q..Č.. W. XXX Q. rýchlosťou od 83 až 87 km/hod, kde je rýchlosť obmedzená na 50 km/hod., pričom na riadne vyznačenom priechode pre chodcov zrazil chodkyňu P. L., ktorá prechádzala cez uvedený priechod z pohľadu vodiča z pravej strany na ľavú, pričom pri nehode utrpela mnohopočetné ťažké zranenia, ktorým dňa 28.10.2010 v KUCH UN L. Pasteura Košice podľahla, teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť, za čo mu bol podmienečne uložený trest odňatia slobody v trvaní dvoch rokov a bol mu uložený aj trest zákazu činnosti - viesť všetky druhy motorových vozidiel po dobu štyroch rokov. Podľa odôvodnenia rozsudku znalec z odboru cestnej dopravy N.. Z. X. konštatoval, že "vzhľadom na výšku poškodenej (160 cm) a skutočnosť, že stredná výška motorových vozidiel je cca 170 cm obžalovaný (idúci motorovým vozidlom v ľavom pruhu) poškodenú v čase, keď prechádzala popred vozidlo idúce v pravom pruhu vidieť nemohol, resp. mal v tomto prípade zakrytý výhľad. Poškodená, ktorá sa pohybovala po priechode pre chodcov, sa mohla po prekonaní polovice šírky vozovky, resp. priechodu pre chodcov presvedčiť, či v ľavom pruhu nepremáva iné motorové vozidlo. Ak by poškodená bola osobou vyššieho vzrastu a bolo by ju vidno, teda obžalovaný by nemal zakrytý výhľad v pravom pruhu jazdiacim vozidlom, mohol reagovať na jej prítomnosť skôr. V danom prípade auto idúce v pravom pruhu prechádzalo plynule, a teda nebolo signálom pre vodiča jazdiaceho v ľavom pruhu na zníženie rýchlosti pred priechodom pre chodcov." Okresný súd na základe týchto skutočností vyvodil, že vinu zo spáchania predmetného trestného činu nemožno pripisovať výlučne obžalovanému (žalovanému), pretože poškodená P. L.Á. pri prechádzaní vozovky podcenila situáciu a dianie v cestnej premávke. Súd bol toho názoru, že poškodená nemohla mať v danom okamihu - pri prechádzaní cez priechod pre chodcov - úplný prehľad o dianí v cestnej premávke a mohla sa po prekonaní polovice priechodu pre chodcov presvedčiť, či v ľavom pruhu nepremáva motorové vozidlo. Obžalovaný (žalovaný) vzhľadom na nízku telesnú výšku poškodenej, nemohol poškodenú v danom okamihu zbadať, nakoľko mal výhľad zakrytý motorovým vozidlom idúcim v pravom pruhu. Ak by však viedol vozidlo povolenou rýchlosťou, k nehode by s najväčšou pravdepodobnosťou nedošlo. V Súhrne je možné ustáliť, že výhľad mali v čase pred kolíziou zakrytý obžalovaný aj poškodená, v dôsledku čoho je potrebné mieru zavinenia rozložiť medzi oboch. Súd v trestnom konaní prihliadol na skutočnosť, že žalovaný nebol doposiaľ súdne trestaný, bol pozitívne hodnotený zamestnávateľom, pred spáchaním trestného činu viedol riadny život, svoj čin sám oznámil príslušným orgánom, teda privolal zdravotnú pomoc a políciu, ku spáchaniu činu sa priznal, úprimne ho oľutoval, poškodenej strane sa s plačom ospravedlnil, napomáhal pri objasňovaní trestného činu a pričinil sa o odstránenie škodlivých následkov - nahlásením poistnej udalosti poisťovni zabezpečil uhradenie škody poškodenému, ktorá v súvislosti s dopravnou nehodou vznikla.
Zo zmluvy pod č. 8961011150 Českej poisťovne - Slovensko, a. s. súd zistil, že žalovaný mal s uvedenou poisťovňou - právnym predchodcom vedľajšieho účastníka - uzavreté povinné zmluvné poistenie pre prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla značky Š. K. U. Q..Č.. W. XXX Q. od 22.7.2008. Podľa oznámenia Generali Slovensko poisťovne a.s. z 21.2.2011 poisťovňa nahradila náklady spojených s pohrebom poškodenej P. L. vo výške 1.798,41 eur.
Zo sobášneho listu zapísaného v knihe manželstiev bývalého ONV Košice Staré Mesto P. Z. XX G.. XXXX B. U.. XXX L. Č.. XXX súd zistil, že žalobca v 1. rade uzavrel s P. L. J. X.X.XXXX manželstvo. Z rodného listu zapísaného v knihe narodení bývalého ONV Košice Košice Staré Mesto vo zväzku XXX G.. XXXX B. U.. XXX L. Č.. XXXX súd zistil, že žalobca v 2. rade sa narodil 21.12.1977, jeho otcom je žalobca v 1. rade a matkou P. L., G.. L.. Z rodného listu zapísaného v knihe narodení bývalého ONV Košice Košice Staré Mesto P. Z. XXX G.. XXXX B. U.. XX L. Č.. XXXX súd zistil, že žalobkyňa v 3. rade sa narodila XX.X.XXXX, jej otcom je žalobca v 1. rade a matkou P. L., G.. L..
Z účastníckej výpovede žalobcu v 1. rade súd zistil, že mali s manželkou pekný harmonický vzťah. Jej smrť ho veľmi zasiahla. Chcel sa otráviť, ísť za manželkou, lebo sa cítil sám aj keď deti za ním chodili. Bola to výborná manželka, matka, babka. Boli s manželkou na seba zvyknutí. Obaja mali pred jej smrťou dobrý zdravotný stav. Mali záhradu s chatou, kam chodili väčšinou cez víkendy. Každý týždeň k nim deti chodili na obed. V práci bola veľmi obľúbená., mal asi 2 roky. Veľmi chcela vnúčatá. Dožila sa jedného,

teraz by už mala štyri vnúčatá. Bola to vyrovnaná žena. O celú domácnosť sa starala manželka. Po jej smrti chodil žalobca na obedy do reštaurácie.
Žalobca v 2. rade v konaní vypovedal, že mama sa veľmi tešila na vnúčatá. Nenájde sa človek, ktorý by povedal niečo zlé na jeho mamu. Bola dobrá, každému pomohla. Kľudne si mohla užívať dôchodok so štyrmi vnúčatami. Rodičia veľa času trávili spolu, mali záhradu s chatou, kde trávili skoro každý víkend s tým, že často k nim ako rodina chodili cez víkendy, na obed, na všetky rodinné oslavy, sviatky. Úplne harmonicky spolu žili ako rodina. Mama viedla domácnosť. Po maminej smrti musela sa sestra o všetko postarať, lebo otec nebol schopný. On v tom momente ani nemal záujem o domácnosť, ani o život po maminej smrti. Predtým obaja rodičia boli zdraví, otec predtým nemal žiadne sklony k samovražde. Po maminom úmrtí nedalo sa s otcom rozprávať. Mama bola obľúbená aj v práci. Bola nekonfliktný typ. Málokedy je taký deň, aby si žalobca v 2. rade na mamu nespomenul. Zle znášal jej smrť.
Z výpovede žalobkyne v 3. rade vyplynulo, že matka bola pre ňu najbližšia osoba a stále bude v jej srdci. Po tom, čo sa to stalo, asi po 5 mesiacoch žalobkyňa otehotnela a ostala na všetko sama. Otec jej pomáhal ako vie, ale matka vie najlepšie, čo dcéra cíti, ako to celé prežíva od tehotenstva až po narodenie detí. Stále hovorila, že keď bude žalobkyňa tehotná, tak sa k nej nasťahuje, tak veľmi jej chcela pomáhať. Keď vidí mladé mamičky so svojimi matkami na prechádzke s deťmi, je to ťažké. Mama bola príjemná, mali veľmi dobrý vzťah, boli ako kamarátky, žalobkyňa sa jej zdôverovala so všetkým, chodievali spolu na kávu aj cez týždeň. Aj jej kamarátky ju mali rady, mailovali si. Bola to zdravá, vitálna žena, plná života, rada rozdávala radosť, mávali oslavy. Nie je deň, aby si na ňu žalobkyňa nespomenula. S otcom mali dobrý vzťah. V lete cez víkendy rodina trávila čas na záhrade. Otec bol po smrti jej matky utiahnutý do seba, nemal záujem o život. Predtým bol plný života, zdravý. Boli na všetko s mamou spolu a všetko robili spoločne, nechodili jeden bez druhého vonku. Potom zrazu otec ostal sám. Manželku mu žalobkyňa nenahradí, akokoľvek by chcela. Žalobkyňa po smrti matky našla oporu v manželovi, potom prišli deti.
Žalovaný vypovedal, že mu je veľmi ľúto, čo sa stalo. Dodnes musí myslieť na to, čo sa stalo. Mal problémy so spaním a s koncentráciou. Bol psychicky na dne, liečil sa ambulantne, bol aj hospitalizovaný na psychiatrii. Už berie lieky len na ukľudnenie, pokiaľ sa objavia nejaké príznaky diagnózy. Momentálne nie je zamestnaný, pretože bol odsúdený a je bez vodičského oprávnenia, čo mu sťažuje možnosť sa zamestnať. Predtým sa zaškoľoval na pozíciu kuriéra. Má ukončené gymnázium s maturitou, potom pracoval ako obchodný zástupca v spoločnosti T-mobile. Vlastní 1-izbový byt, na ktorý bral hypotekárny úver, ktorý viac-menej splácajú jeho rodičia, keďže s manželkou to nedokážu utiahnuť. Majú 11-ročné osobné motorové vozidlo.
Zo svedeckej výpovede N.. H. W. súd zistil, že nebohá bola jej kolegyňa, sedeli spolu 3 roky v kancelárii. Jej smrť znamenala pre všetkých na úrade stratu. Mali ju veľmi radi, bola veľmi dobrý človek. Dodnes na ňu intenzívne spomínajú. Bola jedna z tých mála žien, u ktorých ste mali pocit, že jej manželstvo je harmonické aj celá rodina. Veľmi sa vytešovala z celej rodiny. Tesne pred smrťou už mala vnúčika, po každom víkende mala nejaké fotky alebo informácie, čo zažila s rodinou. Dcéra U. sa vrátila z Čiech na Slovensko bývať. Nebohá neustále riešila to, ako sa teší, že bude mať dcéru pri sebe. Ešte keď bola v Čechách, to boli večne nejaké emaily, telefonáty, takže boli stále v kontakte s dcérou. Nebohá sceľovala tú rodinu. Večne bola s manželom na záhradke. Väčšinou o druhej chodila domov a ponáhľala sa vždy domov, aj keď mali v úrade oslavy. Bola ten typ človeka, ktorý nemal žiadne konflikty, čo sa vie baviť. O jej zdravotnom stave svedkyňa vie len, že riešila cholesterol a že aj keď nebrala lieky, že jej ten cholesterol nakoniec vyšiel dobre. Chodila aj do Šace na nejaké vyšetrenia, ale asi išlo len o prevenciu. Svedkyňa nevie o tom, že by nebohá bola mala vážne zdravotné problémy. Nebohá chodila pravidelne do práce, nemala žiadne výpadky, bola jednou z tých zodpovedných osôb. Keď ich, ktorí s nebohou boli v kolegiálnom vzťahu, jej smrť maximálne "zobrala", tak rodina asi bola "položená". A ďalšia vec, zo dňa na deň rodine odišiel príjem, nebohá mohla mať asi 500 - 600 eur v čistom. Hlavne je to vec, s ktorou človek neráta.
Svedkyňa P. V. vypovedala, že boli s nebohou susedy 20 rokov až do doby, kým sa odsťahovali, čo bolo asi dva roky pred nehodou. Svedkyňa sa nedozvedela o žiadnych rodinných alebo zdravotných problémoch nebohej. V rodine boli harmonické vzťahy. Voľný čas trávila nebohá väčšinou s manželom a keď boli deti menšie, tak s nimi. Smrť rodinu určite poznačila finančne aj vnútorne.
Svedkyňa J. N. vo svojej výpovedi uviedla, že nebohú spoznala cez jej najbližšiu kamarátku U. - žalobkyňu v 3. rade, ktorú pozná asi 10 rokov, lebo vždy jej rozprávala, čo robili cez víkend. Vie, že žili pekne, usporiadane. Nebohá varila a piekla pre rodinu, vždy chodili na záhradku ako celá rodina. Nebohú poznala aj osobne i jej manžela. Ten mal zo smrti nebohej depresie, liečil sa aj ambulantne, vie to z toho, že bola so Silviou v kontakte. Aj U. sa s tým ťažko zmierovala, plakávala, až časom to prešlo. O nebohej vie z toho, čo jej emailovala, že chodievali na záhradku, upratovala, varila. Bola veľmi milá,

sympatická, žila iba pre rodinu. Tešila sa na vnúčatá, ako bude dcére pomáhať. Bola zdravá. Jej smrť spôsobila rodine aj finančné problémy.
Z výpovede svedkyne T. T. súd zistil, že je kamarátkou žalobkyne v 3. rade, spoznali sa pred ôsmimi rokmi v Prahe, keď tam žalobkyňa prišla pracovať. Svedkyňa mala s nebohou blízky vzťah, pretože sa starala nielen o svoju dcéru ale aj o ňu. Svedkyňa k nim chodievala aj na návštevy do Košíc. Nebohá bola dobrá, všetkých srdečne prijala, vyhľadávala spoločnosť. Svedkyňa nevie o žiadnych zdravotných problémoch nebohej. Po smrti nebohej badala u manžela nebohej, že nie je v poriadku, keď sa rozprávali, pýtal sa dookola na niečo, nebol sústredený. Aj dcéra sa s tým ťažko vyrovnávala. Hovorievala, že už nemá mamu, že už jej nikto nepomôže.
Na kópiach fotografií predložených žalobcami sú zachytené viaceré pozitívne momenty z ich rodinného života.
Podľa lekárskeho posudku o zdravotnom stave žalobcu v 1. rade vydaného MUDr. Petronelou Vaňovou, praktickým lekárom pre dospelých, zo dňa 15.11.2012 došlo u žalobcu v 1. rade po smrti manželky k výraznému zhoršeniu celkového zdravotného stavu, čo vyžadovalo zvýšenie dávok liekov proti vysokému tlaku i zhoršeniu psychického stavu, ktoré vyústilo do pokusu o samovraždu, v dôsledku čoho bol aj hospitalizovaný. Podľa prepúšťacej správy Univerzitnej nemocnice L. Pasteura 4. interná klinika z 15.3.2011 žalobca v 1. rade bol u nich hospitalizovaný od 14.3.2011 do 16.3.2011 z dôvodu intoxikácie alkoholom a liekmi; pred 3 mesiacmi mu zomrela manželka, odvtedy pije, nechce sa mu žiť, napísal list na rozlúčku; psychiatrom bola navrhnutá hospitalizácia na psychiatrickom oddelení, s ktorou pacient nesúhlasil; bol prepustený do ambulantnej starostlivosti obvodného lekára a psychiatra. Podľa lekárskej správy MUDr. Andreja Janca z vnútorného lekárstva Polikliniky KVP z 9.11.2010 žalobca v 1. rade v poslednom čase prekonal stres (tragické úmrtie manželky), je unavený, nespavý, silno ho bolí žalúdok... v dôsledku čoho bola diagnostikovaná stresom vyvolaná gastritída.
Podľa lekárskeho posudku MUDr. Jany Ondirovej, psychiatričky, zo 7.5.2011 žalovaný sa ambulantne lieči pre duševné ochorenie, podľa nálezov uvedenej lekárky z 8.11.2010, 5.3.2011 30.3.2011, 5.5.2011 je u neho diagnostikovaná posttraumatická stresová porucha. Podľa poukazu MUDr. Júlie Chválovej, psychiatričky, z 1.5.2012 je žalovaný vedený v ich evidencii od októbra 2011 pre reaktívny mierne depresívny stav.
Podľa správy MUDr. Heleny Dudríkovej, všeobecného lekára Simplex, s. r. o. z 12.5.2014 neb. p. P. L. nemala žiadne vážne zdravotné problémy, liečila sa od r. 2006 na chorobu vysokého krvného tlaku, mala mierne zvýšený cholesterol a stukovatenie pečene. Doporučené lieky užívala pravidelne, hodnoty krvného tlaku mala v medziach normy.
Súd mal z vykonaného dokazovania za dostatočne zistené rozhodujúce skutočnosti potrebné pre rozhodnutie vo veci. Súd nemal dôvod pochybovať o dôveryhodnosti správy MUDr. Heleny Dudríkovej, preto už jej výsluch aj v zmysle § 118 ods. 2 O.s.p. nevykonal.
Podľa § 11 OZ fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.
Podľa § 13 ods. 1 OZ fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.
Podľa § 13 ods. 2 OZ pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa ods. 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.
Podľa § 13 ods. 3 OZ výšku náhrady podľa ods. 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.
Podľa § 420 ods. 1 OZ každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.
Podľa § 427 ods. 1 a 2 OZ fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky. Rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla.

Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.
Z vykonaného dokazovania mal súd preukázaný zásah zo strany žalovaného do práv žalobcove na ochranu osobnosti tým, že žalovaný zavinil úmrtie ich manželky (v prípade žalobcu v 1. rade), matky (v prípade žalobcov v 2. a 3. rade). Vina žalovaného bola preukázaná v trestnom konaní a súd je rozsudkom v zmysle ust. § 135 ods. 1 O.s.p. viazaný, preto v tomto konaní neskúmal zavinenie žalovaného,

ale vychádzal zo zistení obsiahnutých v trestnom spise. Skutku sa dopustil tým, že dňa 4.10.2010 v Košiciach na ul. Moldavská v smere ku kruhovému objazdu viedol motorové vozidlo značky Š. K. U. Q..Č.. W. XXX Q. rýchlosťou od 83 až 87 km/hod, kde je rýchlosť obmedzená na 50 km/hod., pričom na riadne vyznačenom priechode pre chodcov zrazil chodkyňu P. L., ktorá prechádzala cez uvedený priechod z pohľadu vodiča z pravej strany na ľavú, pričom pri nehode utrpela mnohopočetné ťažké zranenia, ktorým dňa 28.10.2010 podľahla.
Zákonná definícia pojmu súkromie neexistuje. Všeobecne je možné vymedziť tejto pojem ako vnútornú intímnu sféru života fyzickej osoby, vytváranú skutočnosťami jej súkromného života, ktorá je nevyhnutá pre jej sebarealizáciu a ďalší rozvoj. Právo na súkromie zahŕňa aj právo fyzickej osoby vytvoriť a udržiavať vzťahy s inými ľudskými bytosťami, najmä v citovej oblasti tak, aby fyzická osoba mohla rozvíjať a napĺňať vlastnú osobnosť. Rodinný život zahrňuje hlavne vytváranie a rozvíjanie zabehnutých vzťahov v oblasti sociálnej, kultúrnej, morálnej a citovej oblasti v celej šírke medzi blízkymi osobami Zmyslom ochrany súkromia je nenarušovanie integrity tejto sféry života fyzickej osoby, do ktorej patria aj skutočnosti rodinného života. Usmrtenie najbližšieho človeka - manželky a matky, je neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti. Úmrtím svojej manželky žalobca v 1. rade v niektorých oblastiach svojho života utrpel nenapraviteľnú stratu, zaniklo mu manželstvo. Žalobca so svojou nebohou manželkou prežil 35 rokov života, spoločne vychovali 2 deti, spoločne sa starali a zabezpečovali potreby rodiny založenej ich manželstvom, pričom žalobcovia i svedkyne potvrdili, že išlo o manželstvo harmonické. Usmrtením manželky žalobca v 1. rade tento vzťah stratil a nenávratne stratil jej lásku, porozumenie, pomoc, oporu ale aj celkovú vnútornú istotu. Ostal osamotený. Žalobcovia v 2. a 3. rade usmrtením P. L. stratili milovanú a milujúcu matku, ktorú už nik nenahradí. Jej smrťou boli ochudobnení o možnosť ďalšieho vzťahu s ňou (výsluchmi i správou jej všeobecného lekára mal súd za preukázané, že menovaná nemala žiadne vážne zdravotné problémy), o jej pomoc a radosť pri starostlivosti o deti žalobcov. Plynutím času sa ich vzájomný vzťah s matkou rozvinul v celej šírke vzájomných väzieb, a teda strata tohto blízkeho človeka a s tým súvisiace utrpenie a bolesť sú veľmi výrazné.
V dôsledku dopravnej nehody, ktorá bola spôsobená žalovaným, došlo, podľa názoru súdu jednoznačne k zásahu do osobnostného práva žalobcov tak, že bola narušená celistvosť rodiny, bolo zasiahnuté do ich súkromného a rodinného života, pričom následky sú trvalé a neodstrániteľné, keď ochudobnenie žalobcov v citovej oblasti je nenapraviteľné, smrťou nebohej stratili jej lásku a radosť s ňou prežívanú. O to viac, že z výpovedí žalobcov i svedkov je zrejmé, že nebohá bola veľmi milý, dobrý, srdečný človek. Zároveň utrpeli citovú ujmu spočívajúcu v nepríjemných pocitoch úzkosti, smútku, zúfalstva a šoku zo smrti milovanej osoby.
Vzhľadom na charakter zásahu vyvolaného nezvratnou skutočnosťou smrti, teda absolútnej straty blízkeho človeka zavinenej konaním žalovaného, súd neuvažoval o ochrane osobnosti spočívajúcej v upustení od neoprávnených zásahov a o odstránení ich zásahov alebo o daní primeraného zadosťučinenia. Na vyváženie straty najbližšieho človeka nepostačuje primerané zadosťučinenie v žiadnej jeho forme. Súd preto priznal žalobcom náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle kritérií § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Ujma vzniknutá v súkromnom živote žalobcov spočívajúca v strate manželky, matky, je ujmou neodstrániteľnou. Táto dosahuje maximálny stupeň v oblasti citových väzieb. Žiadne zadosťučinenie nemôže odčiniť skutočne vzniknutú ujmu, ale zmyslom právnej úpravy je aspoň zmierniť túto ujmu vychádzajúc zo zásady platnej v demokratických právnych štátoch, že je nemravné akúkoľvek ujmu neodškodniť.
Najviac strata nebohej zasiahla žalobcu v 1. rade, ktorý pred nehodou býval so zosnulou P. L. desiatky rokov dennodenne a trávili spolu takmer všetok voľný čas. Táto strata mala nepriaznivý dôsledok aj na jeho zdravotný stav (gastritida, vysoký tlak), psychiku až tak, že sa pokúsil o samovraždu, kedy musel vyhľadať pomoc odborníkov, o čom svedčia lekársky správy, kým žalobcovia v 2. a 3. rade, hoci ich vzťah s matkou bol emocionálne intenzívny, nebol bezprostredným každodenným vzťahom a napokon mali výraznú oporu i u svojich manželských partnerov.
Žalovaný v konaní namietal nedostatok pasívnej legitimácie. Uviedol že žalobcovia si v zmysle zákona o povinnom zmluvnom poistení mohli uplatniť nárok priamo voči poisťovni. K tomu súd uvádza, že vecnou legitimáciou sa rozumie stav vyplývajúci výlučne z hmotného práva, svedčiaci o tom, kto je nositeľom uplatneného práva alebo povinnosti, ktorá je predmetom konania. Podľa toho sa rozlišuje vecná legitimácia aktívna - na strane žalobcu a pasívna - na strane žalovaného. Nedostatok vecnej legitimácie pasívnej znamená, že niekto, o kom sa tvrdí, že je nositeľom hmotnej povinnosti jej nositeľom nie je, resp. žalobca nepreukáže súdu v konaní, že nositeľom hmotnoprávnej povinnosti, ktorá je predmetom súdneho sporu, je označený žalovaný. Žalovaný usmrtením P. L. zasiahol do práva žalobcov na ochranu ich osobnosti, ich súkromia, teda on je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti - nahradiť vzniknutú nemajetkovú ujmu, o ktorú v konaní išlo, teda je pasívne legitimovaný. Súd podotýka, že

z ustanovenia § 15 ods. 1 zákona o povinnom zmluvnom poistení, na ktoré žalovaný poukazoval, nevyplýva povinnosť, ale právo uplatniť svoj nárok na náhradu škody (aj) priamo proti poisťovateľovi (nielen voči prevádzateľovi motorového vozidla, resp. vodičovi).
Žalovaný aj vedľajší účastník uplatnenú výšku nemajetkovej ujmy vo výške 15.000 eur pre žalobcu v 1. rade a vo výške po 10.000 eur pre žalobcov v 2. a 3. rade považovali za neprimeranú a žiadali, aby súd zohľadnil aj tú skutočnosť, že do určitej miery, ako to konštatoval aj súd v trestnom konaní, poškodená P. L. pri prechádzaní vozovky podcenila situáciu a dianie v cestnej premávke (nemohla mať v danom okamihu - pri prechádzaní cez priechod pre chodcov - úplný prehľad o dianí v cestnej premávke a mohla sa po prekonaní polovice priechodu pre chodcov presvedčiť, či v ľavom pruhu nepremáva motorové vozidlo), v dôsledku čoho je potrebné mieru zavinenia rozložiť medzi oboch. Žalovaní i vedľajší účastník poukazovali i na ľútosť, vek a nedostatok finančných prostriedkov u žalovaného, prisúdenie nemajetkovej ujmy v požadovanej výške spolu vo výške 35.000 eur by bolo príliš vysoké a fakticky by bol znemožnený resp. mimoriadne sťažený jeho ďalší život.
Pre určenie výšky primeraného zadosťučinenia v peniazoch sú stanovené dva kritériá, z ktorých musí súd vychádzať a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu od osobnosti fyzickej osoby došlo a teda samotná závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy nie je jediným a výlučným faktorom pre určenie konečnej výšky zadosťučinenia v peniazoch. Výška peňažnej náhrady je predmetom voľnej úvahy súdu, pričom súd musí prihliadnuť aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo a to jednak vo vzťahu k postihnutej osobe a jednak vo vzťahu k subjektu, ktorý neoprávnený zásah spôsobil, aby tak bola zabezpečená požiadavka účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ako aj požiadavka nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. Súd pri určení peňažnej náhrady prihliadol na nenapraviteľný, najzávažnejší následok vzniknutý v dôsledku smrteľnej nehody manželky a matky žalobcov a dôsledky, ktoré vyvolali u žalobcov, ale aj na to, že samotná nebohá sa v istej miere podieľala na zavinení dopravnej nehody podcenením situácie v cestnej premávke, že zo strany žalovaného išlo o nedbanlivostný trestný čin a v záujme komplexnejšieho hodnotenia súd zohľadnil (avšak nie ako zásadné kritérium) aj ľútosť i osobné a majetkové pomery žalovaného (ide o mladého človeka, ktorý sa nevie zamestnať, bez finančných prostriedkov, ktorý má byt na úver) a dospel k záveru, že primeraná výška náhrady nemajetkovej ujmy je pre žalobcu v 1. rade vo výške 10.000 eur a pre žalobcov v 2. a 3. rade vo výške po 5.500 eur a v zvyšnej časti žalobu zamietol.
Podľa § 142 ods. 3 O.s.p. aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech v pomerne nepatrnej časti alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu; v takom prípade sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia.
V prejednávanej veci išlo o uplatňovaný nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, pričom určenie výšky nároku bolo závislé na úvahe súdu, preto sa súd pri rozhodovaní o trovách konania spravoval ust. § 142 ods. 3 O.s.p. a priznal žalobcom plnú náhradu trov konania potrebných na účelné uplatňovanie práva.

Trovy konania žalobcov pozostávajú z trov právneho zastúpenia advokátom. V danom prípade boli uplatnené tri samostatné nároky a jeden zástupca zastupoval súčasne troch žalobcov.
Podľa § 10 ods. 8 vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. vo veciach ochrany osobnosti podľa Občianskeho zákonníka, vo veciach ochrany podľa predpisov o masovokomunikačných prostriedkoch, vo veciach ochrany osobných údajov alebo vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva je tarifnou hodnotou 1000 eur, ak sa nežiada náhrada nemajetkovej ujmy, a 2000 eur, ak sa žiada náhrada nemajetkovej ujmy.
Podľa § 13 ods. 2 vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. základná sadzba tarifnej odmeny sa zníži o 50%, ak ide o spoločné úkony pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb.
Keďže v konaní bolo rozhodované o troch nárokoch troch žalobcov, základná sadzba tarifnej odmeny z hodnoty veci 2.000 eur je 91,29 eur a keďže išlo o spoločné úkony pri zastupovaní viacerých osôb, základná sadzba tarifnej odmeny sa znížila o 50%, t.j. na sumu 45,64 eur. Na základe uvedeného súd priznal právnemu zástupcovi: odmenu za zastupovanie žalobcu v 1. rade za 5 úkonov podľa § 14 ods. 1 vyhl. (prevzatie-príprava zastúpenia 5.12.2012, žaloba 10.12.2012, účasť na pojednávaniach dňa 10.12.2013,3.4.2014 a 10.6.2014) po 45,64 eur, t.j. 228,20 eur; tretinu režijného paušálu (§ 16 ods. 3 vyhl.) 2 x 7,63 (za r. 2012) + 7,81 eur (za r. 2013) + 2 x 8,04 (za r. 2014), čo je 13,05 eur (39,15 eur/3); tretinu náhrady za stratu času (§ 15 písm. b/ vyhl.) za 3 cesty z Lučenca do Košíc a späť, t.j. za 8 polhodín po 13,01 eur (v r. 2013) + 8 polhodín po 13,40 eur x 2 (v r. 2014), čo je 104,08 eur + 107,20 eur x 2, z čoho tretina činí 106,16 eur (318,48 eur/3); tretinu cestovného (§ 16 ods. 4 vyhl.) vyčísleného podľa zák. č. 283/2002 Z.z. za 3 cesty z Lučenca do Košíc o dĺžke 2 x 154 km a späť pri použití motorového

vozidla HONDA CR-V, priemernej spotrebe 6,7 l/100km a cene PHM dňa 10.12.2013 1,376 eur/l, dňa 3.4.2014 1,336 eur/l a dňa 10.6.2014 1,36 eur/l a pri sume základnej náhrady 0,183 eur za každý km jazdy pre osobné cestné motorové vozidlá podľa § 16 ods. 4 opatr. MPSVaR SR č. 632/2008 Z.z., t.j. 3 x 2 x 154km x 0,183eur + 6,7l/100km x 2 x 154km x 1,376 eur + 6,7l/100km x 2 x 154km x 1,336 eur + 6,7l/100km x 2 x 154km x 1,36 eur, čo činí 169,09 eur + 28,40 eur + 27,57 eur + 28,06 eur = 253,12 eur z čoho tretina pripadajúca na 1 žalobcu činí 84,37 eur); a 20% DPH (§ 18 ods. 3 vyhl.) zo sumy 431,78 eur (228,20 eur + 13,05 eur + 106,16 eur + 84,37 eur) je 86,36 eur, celkovo vo výške 518,14 eur.
V rovnakej výške patrí právnemu zástupcovi odmena aj za zastupovanie žalobcu v 2. rade a v rovnakej výške i za zastupovanie žalobkyne v 3. rade.
O povinnosti žalovaného nahradiť žalobcom trovy konania v celkovej výške 1.554,42 eur (3 x 518,14 eur) na účet ich právneho zástupcu súd rozhodol v súlade s ust. § 149 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého ak advokát zastupoval účastníka, ktorému bola prisúdená náhrada trov konania, je ten, ktorému bola uložená náhrada týchto trov, povinný zaplatiť ju advokátovi. Účet právneho zástupcu žalobcov je vedený v Slovenskej sporitelni a.s., č.ú. XXXXXXXXXX/XXXX.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie na Okresný súd Košice I, do 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia, v troch písomných vyhotoveniach (§ 204 ods. 1 O.s.p.).
V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).
Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že
a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods. 2, 3 O.s.p.).
Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 251 O.s.p.).